

دبیرستان ابن سینا (متوسطه اول)
سؤالات امتحان نوبت اول درس فارسی پایه نهم

ردیف	پایه	سؤال
الف	۰/۲۵	معنی و مفهوم شعر و نثر (۵/۲ نمره) ۱- گزینه ی صحیح را انتخاب کنید. کدام گزینه با مفهوم آمده در کمانک مقابل خود هماهنگ نیست؟ الف) خبرت هست که مرغان سحر می گویند/ آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار؟ (از غفلت و نادانی پرهیز کن). ☐ ب) در ظاهرش عیب نمی بینم و در باطنش غیب نمی دانم. (ظاهر و باطن خود را زیبا کن). ☐ پ) ندانی که ایران نشست من است/ همه سر به سر، زیر دست من است؟ (من بر همه ی مردم تسلط دارم). ☐ ت) آینه چون نقش تو بنمود راست/ خود شکن آینه شکستن خطاست (خودپرستی را رها کن، عیب جو را سرزنش مکن). ☐
	۲/۲۵	۲- معنی و مفهوم بیت ها و عبارات زیر به فارسی روان بنویسید. الف) دشمنان را انگشت به دهان گذاشته اند. (۲۵/۰ نمره) ب) بر وجهی که به متقدم طعن نکند. (۲۵/۰ نمره) پ) در وقت بهار تفکر کن که زمین چگونه زنده شود و چون دیبای هفت رنگ گردد. (۵/۰ نمره) ت) به چشم بصیرت به خود در نگر تو را تا در آینه زنگار نیست (۵/۰ نمره) ث) ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور (۷۵/۰ نمره)
ب	۱	- معنی هر یک از واژه های مشخص شده ی زیر را بنویسید. الف) همه چیز صنع خداوند است. (.....) ب) مصاحبت با یک دوست خوب و شکیبا، همچون وزش نسیم دل انگیزی است. (.....) پ) برای آن که انتقادش به هجو شباهت نیابد، انتقادها را با طنز می آمیزد. (.....) ت) از یک آبشخور، مایه ور می شوند. (.....)
پ	۰/۵	تاریخ ادبیات (۱ نمره) ۱- عبارت درست را با «د» و عبارت نادرست را با «ن» مشخص کنید. الف) کتاب «مجمع التوادر» را نظامی عروضی، درباره ی نویسندگان، فیلسوفان، حکیمان و ریاضی دانان نوشته است. () ب) سعد الدین وراوینی کتاب «مرزبان نامه» را در قرن ششم از زبان فارسی به طبری برگرداند. ()

۲- کدام گفته در مورد حفاظت شیرازی درست نیست؟

۱۳۷۲-

- الف) دیوان او سرشار از آموخته های عرفانی و حکمت الهی است. ☐ ب) نظام دوران قرن هشتم هجری است. ☐
پ) دیوان او شامل قصیده، غزل و قطعه است. ☐ د) «لسان القبیه» یکی از قلب های اوست. ☐

۱۳۷۲-

- ۳- نویسنده ی آثار «حقیقه العقیقه» احیاء العلوم الدین، «اخلاق ناصری» به ترتیب در کدام گفته آمده است؟
الف) عطار نیشابوری، احمد غزالی، عنصر المصطفی ☐ ب) نظامی عروضی، احمد غزالی، خواجہ نصیرالدین توسی ☐
پ) محمد بن عسکری، محمد غزالی، خواجہ عبدالقادر ☐ د) سنایی، محمد غزالی، خواجہ نصیرالدین توسی ☐

د. برگ عظیم (۱/۲/۱۳۷۲)

۱- ضرب المثل نوشته شده در کنار کدام بیت با آن از تلمیذی ندارد؟

۱۳۷۲-

- الف) صد بار راست روان گویی سعادتمند و خند از آستین کن که به منزل نرسد کج رفتار. «بار کج به منزل نمی رسد» ☐
ب) صیقله و خفته خروار شد از آفتاب در خفته خروار نیست. «قطره قطره جمع گردد و بتکلیف دریا شود» ☐
پ) بار از آفتاب و عطری و سعی اینطور آلودن دار نیست. «بوسیدن عیب نیست، فداستن عیب است» ☐
د) صبح از دره راست بر باد کج. چو در هست حاجت به دیوار نیست. «گردانی که با دست باز می شود با خطان باز نماند» ☐

۱۳۷۲-

- ۲- صراع «چین تو و انوح است کشیمان» از طوایف نام «مغیر» بر مفهوم تأکید دارد.

۱۳۷۲-

- ۳- در عبارت زیر، منظور از «گوهر تن» و «گوهر اصل» چیست؟
«جهت کن که اگر چه اصل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود»

۱۳۷۲-

- ۴- با توجه به بیت های زیر به پوستی های زیر پاسخ دهید.

«پیشانی گوهر کلام شیر در است» «شود خطی کن ز کلام شیر جویی»
«با نوز گلی و غزل و نصت و جود» «یا چو عرفتت مرغ، روزگاروی»

الف) منظور از «پیشانی» چیست؟ (۱۳۷۲-۱۳۷۲)

ب) «شود خطی کن ز کلام شیر جویی» چه منظوری دارد؟ (۱۳۷۲-۱۳۷۲)

پ) با توجه به بیت دوم دو حالتی که در خطی کردن پیش می آید چیست؟ (۱۳۷۲-۱۳۷۲)

عاطف العلی (۱/۲/۱۳۷۲)

۱۳۷۲-

- ۱- عبارت درست را با «ه» و عبارت نادرست را با «ن» مشخص کنید.

الف) در بیت زیر استعمال التکازی وجود ندارد. ()

شش چمن آب طعمی و حیوانی آدم است می توان ای دوست، بی آب و هوا یک عصر زیست؟

ب) در بیت زیر «تلمیذ» به کدام بیت است. ()

«کارنامه عفت» «روزی تو در روز و چو در روز» «بسی طعمه جا خشک رخ یار تو جان دید»

بارم	۲	سبب یا بیت یا عبارت را بنویسید.
۱		الف) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند/ نه همه مستمعی فهم کنند این اسرار (.....) ب) گلستان مام میهن و گاهواره ی گل های رنگین است و خارها و گل ها، فرزندان این میهن اند. (.....) پ) مار بد جانی ستاند از سلیم/ یار بد آرد سوی نار مقیم (.....) ت) اگر چو گل زده ام خنده بر جبین (پیشانی) چمن / گرفته خار مصیبت در این میانه مرا (.....)
		ج دانش زبانی (۵/انمره)
۰/۲۵		۱- کدام گزینه درباره ی متن زیر، درست نیست؟ «در زیباترین فصل سال، هر بیننده ای با سرسبزی درختان، رنگ های متنوع و بوی گل ها سرمست می شود. به راستی کدام نقاش چیره دست، این الوان زیبا را آفریده است؟» الف) در گروه اسمی «بوی گل ها» واژه ی «گل ها» هسته است. ☐ ب) یک فعل مضارع اخباری و دو نهاد در متن دیده می شود. ☐ پ) «زیباترین» صفت عالی و «چیره دست» صفت بیانی است. ☐ ت) واژه های «کدام» صفت پرسشی و «این» صفت اشاره هستند. ☐
۰/۲۵		۲- در متن زیر کدام نسبت و رابطه بین جفت واژه ها یافت نمی شود؟ «مادران دل‌به مهر فرزندان گرم و تپنده می دایند و فرزندان در پرتو گرم و گوارای هام خود، جان می گیرند و می پرورند و می بالند. این دو را پیوندها و آوندهایی به سرچشمه ی یکتایی می رساند و خوشی و ناخوشی یکی را به دیگری پیوند می زند.» الف) مفرد و جمع ☐ ب) هم خانوادگی ☐ پ) مترادف ☐ ت) تضاد ☐
۱		۳- فعل های خواسته شده را بنویسید. الف) مضارع التزامی، دوم شخص جمع، از مصدر «خواهیدن»: ب) مضارع مستمر، سوم شخص مفرد، از مصدر «پذیرفتن»:

پروژه باشد.